

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Освітня програма	42075 Біологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	091 Біологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

06.06.2023 р.

Справа № 1062/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 09 "Біологія" у складі:

Поручинський Андрій Іванович – головуєчий,

Бедункова Ольга Олександрівна,

Бумейстер Валентина Іванівна,

Галкін Олександр Юрійович,

Клімкіна Ірина Іванівна,

Молодченкова Ольга Олегівна,

Севериновська Олена Вікторівна,

за участі запрошених осіб:

Любінська Людмила Григорівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	42075
Назва ОП	Біологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 7, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітньо-наукова програма (ОНП) має зрозумілі та чітко сформульовані цілі, які розроблені відповідно до Стратегії розвитку у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (КПНУ). Реалізація освітніх компонентів ОНП акцентує увагу на питаннях, пов'язаних з сучасними досягненнями вітчизняних та іноземних дослідників у галузі біології та полягають у підготовці фахівців, що забезпечують їхню конкурентоспроможність та подальше працевлаштування у наукових, освітніх та природоохоронних установах.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

За даними звіту самооцінювання та в за результатами зустрічей ЕГ із фокус-групами зацікавлених осіб ЕГ дійшла до висновку, що цілі ОНП враховують інтереси широкого кола сейкхолдерів, зокрема й здобувачів (наприклад, через залучення інструментів анонімного опитування аспірантів). ЕГ відзначає, що пропозиції стейкхолдерів враховувалися під час проектування / оновлення ОП. До мінорних недоліків можна віднести нечіткість представлення узагальнюючої інформації за результатами громадського обговорення: згідно представленої на сайті ЗВО інформації не є зрозумілим, чи надані пропозиції дійсно враховані чи тільки потенційно можуть бути враховані <https://biolog.kpnu.edu.ua/obhovorennia-onp/>. ЕГ відзначає наявність потенціалу для змісту анкети для анонімного опитування здобувачів.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі ОНП та ПРН базуються на аналізі ринку праці та враховують регіональні особливості й тенденції розвитку спеціальності. Програма має чіткий галузевий контекст, відображений у фахових компетентностях. Під час спілкування з НПП експертною групою встановлено, що при створенні ОНП проводиться аналіз навчальних планів даної спеціальності провідних навчальних та зарубіжних навчальних закладів та наукових установ. Конкретні приклади наведено у відомостях про самооцінювання.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 091 – Біологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній – ПРН ОНП визначалися на підставі вимог НРК (8 рівень НРК).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОНП та окремих ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Обсяг ОНП у кредитах ЄКТС складає 46 кредитів для денної та заочної форм навчання. З них обсяг обов'язкових навчальних дисциплін – 34 кредити або 73,91%. На 3 дисципліни за вибором здобувачів відводиться 12 кредитів (26,09% за навчальним планом). Обсяг кожного вибіркового ОК – по 4 кредити.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Освітня складова (професійна теоретична підготовка, що забезпечує підвищення освітнього рівня за відповідною спеціальністю) містить обов'язкові та вибіркові дисципліни. Обсяг обов'язкових навчальних дисциплін (34 кредити) поділяється на 2 складові: 1) освітні компоненти (ОК) загальної підготовки (16 кредитів); 2) освітні компоненти професійної підготовки (18 кредитів). Блок вибірових освітніх компонентів спрямований на формування глибинних знань зі спеціальності (вибір з каталогу навчальних дисциплін, в тому числі з інших ОП, з яких здобувачі обирають 3 ОК, що складає 12 кредитів). Обов'язкові та вибіркові ОК дозволяють досягти заявлених у ОНП ПРН. Освітні компоненти ОНП формують логічну взаємопов'язану систему підготовки здобувачів вищої освіти до подальшої професійної діяльності. Цикл ОК загальної підготовки (1 та 2 семестр) запланований до викладання дисциплін професійної підготовки (3 та 4 семестр). ОК за вибором здобувачів вищої освіти заплановані на 5 та 6 семестри навчання; у 7 та 8 семестрах навчальне навантаження не передбачено та повністю присвячене реалізації наукової складової ОНП. Загалом зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП «Біологія» відповідає предметній області спеціальності «Біологія», орієнтований на формування у здобувачів вищої освіти загальних та фахових компетентностей. Серед ОК вільного вибору здобувачі обирають ті, які посилюють, на їхню думку, глибинні знання зі спеціальності, найбільше відповідають напрямку власного наукового дослідження, розширюють загальнонаукові знання. Навчальні вибіркові дисципліни: Сучасні класифікаційні схеми флори і рослинності; Сучасні аспекти вчення про фітопопуляцію; Фітосозологія; Сучасна фітоценологія; Сучасні проблеми ботаніки; Методологія управління проектами та програмами. З наукової складової ОНП тематика наукових досліджень здобувачів вищої освіти відповідає предметній області спеціальності 091 Біологія (ботанічний напрям).

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів через: 1) формування плану наукової частини їх підготовки (вибір теми дисертаційної роботи, виконання наукових досліджень згідно з індивідуальним планом роботи); 2) індивідуальний вибір навчальних дисциплін. На дисципліни за вибором здобувача вищої освіти відводиться 12 кредитів ЄКТС (3 ОК по 4 кредити кожний). Вибіркові дисципліни за навчальним планом заплановані на 3-й курс навчання (5 та 6 семестри). Із запропонованих вибірових ОК здобувач може обрати такі, які найбільш повно відповідають його науковим потребам. Під час зустрічі експертної групи зі здобувачами вищої освіти було отримано підтвердження можливості формування аспірантами індивідуального навчального плану шляхом вибору дисциплін з відповідного блоку.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОНП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Практична підготовка за даною ОНП формує як загальні компетентності (формування системного наукового світогляду, здатність до аналізу та синтезу інформації, використання інформаційних технологій, комунікаційні навички, здатність вільно спілкуватися та презентувати результати досліджень державною та англійською мовами), так і фахові компетентності - набуття глибинних знань зі спеціальності 091 Біологія (ОК професійної підготовки та вибіркові навчальні дисципліни з напрямку ботаніка). ОНП передбачає такі види практичної підготовки: практичні, семінарські та лабораторні заняття, науково-педагогічна практика. Таким чином, освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ЕГ у своєму звіті та ЗВО у відомостях про самооцінювання зазначають про таке. Обов'язкові та вибіркові освітні компоненти, форми й методи навчання (використання англомовних джерел інформації на практичних заняттях, групова робота на практичних заняттях, підготовка презентацій і доповідей тощо) сприяють набуттю здобувачами освіти соціальних навичок (soft skills): комунікативні навички спілкування і коректного ведення дискусії; вміння

працювати в команді; презентувати результати досліджень; креативність; гнучкість/здібність адаптуватись; уміння вирішувати проблемні ситуації; дотримання дедлайну тощо. Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи іноземною мовою, забезпечується під час вивчення дисципліни «Іноземна мова в науково-професійному спілкуванні». Проходження науково-педагогічної практики сприяє розвитку лідерських, комунікативних навичок, дисциплінованості, здатності брати на себе відповідальність. Формуванню соціальних навичок також активно сприяє участь здобувачів у конференціях, наукових семінарах, круглих столах тощо (Конференції та семінари – Природничо-економічний факультет (kpiu.edu.ua). Проте, на жаль, не наведено об'єктивних доказів задоволеності здобувачів у контексті набуття соціальних навичок.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг ОНП у кредитах ЄКТС складає 46 кредитів (1380 годин) для денної та заочної форм навчання. З них обсяг обов'язкових навчальних дисциплін – 34 кредити (1020 годин) або 73,91%. На 3 дисципліни за вибором здобувачів за навчальним планом відводиться 12 кредитів (360 годин) або 26,09%. Обсяг кожного вибіркового ОК – по 4 кредити (120 годин). Від загального об'єму навчального часу у 46 кредитів ЄКТС (1380 годин) на денній формі навчання обсяг аудиторних занять складає 400 годин (28,99%), а обсяг самостійної роботи здобувачів становить 980 годин (71,01%). Згаданий розподіл навантаження за його видами є цілком обґрунтованим та відповідає вимогам законодавства.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів за дуальною формою не реалізується.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання в КПНУ ім.І.Огієнка за ОНП 091 Біологія (доктор філософії) є чіткими, зрозумілими та оприлюднені на стартовій сторінці сайту ЗВО у вкладці Вступна кампанія 2023 Приймальна комісія – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (kpiu.edu.ua), де розміщені спеціальності, перелік документів для вступу, терміни вступної кампанії, програми вступних іспитів, вартість навчання. У вкладці «Підготовка до вступу» на сторінці Вступної кампанії 2023 також розміщено Інформаційні пакети освітніх програм (Публічна інформація - kpiu.edu.ua, Освітні програми Доктор філософії - kpiu.edu.ua). Правила прийому не містять дискримінаційних положень, адже на навчання до аспірантури на конкурсній основі приймаються усі громадяни України, які здобули ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на навчання за ОНП 091 Біологія (доктор філософії) враховують особливості самої освітньої програми та передбачають багаторівневий відбір мотивованих майбутніх науковців-біологів. Серед документів, які подаються при вступі до аспірантури, наявні наукові публікації здобувача (при наявності) та проведення вступного випробування з презентації дослідницької пропозиції.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є чіткими, доступними та регулюються у ЗВО такими документами (вебсайт ЗВО у розділі «Організація освітнього процесу в К-ПНУ»): Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1loCd22OHJF-z9v5NxyRQgoMNvRDha8KI/view> , Положення про екзамени і заліки та порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її ліквідації при переведенні, вступі та поновленні студентів на навчання до К-ПНУ https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_04u/view , Положення про порядок перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти в межах

академічної мобільності в К-ПНУ https://drive.google.com/file/d/1xHhdBjdRj20HJKBoXoeDbzTIV_RSVQF3/view , Порядок визнання в К-ПНУ документів про середню, середню професійну, професійну освіту, виданих навчальними закладами інших держав https://drive.google.com/file/d/1nwsedr5bK6Fx_jgkM52MoPhiRDzH8iiH/view , Порядок визнання в К-ПНУ ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних закладах вищої освіти <https://drive.google.com/file/d/1X6BZ9e2yfa8FOjSyRwFIKKeeljPR3yJP/view> , Положення про порядок переведення, відрахування, поновлення осіб, які навчаються в К-ПНУ, та надання їм академічної відпустки https://drive.google.com/file/d/1YPTxmz4I5U4godFejBLHIG23UPY9_auQ/view. ЕГ зазначає, що під час реалізації даної ОНП потреби визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО не було.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентується Порядком визнання в К-ПНУ результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (наказ №37-ОД від 01.04.2022 р.). Звернень та заяв від здобувачів з проханням про визнання таких результатів навчання на даній ОНП не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, мають індивідуальний характер у відповідності до наукових тематик досліджень аспірантів і представлені у Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у КПНУ. У ході зустрічей з НПП встановлено, що під час викладання дисциплін створюється навчально-дослідницьке середовище, орієнтоване на творчий діалог, ініціативу й активність здобувача, розвиток критичного мислення та спрямоване на набуття здобувачами загальних і фахових компетентностей, на оволодіння методологією наукової роботи та навичками презентації її результатів. Освітні компоненти ОНП дають змогу сформуванню у здобувача вищої освіти фахові компетентності, які спрямовані на досягнення програмних результатів навчання. У бесідах з стейкхолдерами встановлено, що НПП надається можливість творчо наповнювати і змінювати зміст дисциплін і програм, обирати методи навчання задля ефективного засвоєння знань, проводити заняття із застосуванням сучасних технологій, самостійно обирати форму вивчення окремих тем. Академічна свобода здобувачів досягається шляхом надання їм права вільно обирати форму навчання і теми дисертаційних робіт, права на академічну мобільність і вибір потрібних компонентів освітньої програми, право брати участь в удосконаленні ОНП. Інформація щодо форм, методів навчання відображена у методичних матеріалах кожного ОК, силабусах, розміщена на платформі MOODLE та на сайті кафедри.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Під час бесід ЕГ з аспірантами і НПП підтверджено, що інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається здобувачеві одразу після вступу до аспірантури і на початку викладання дисциплін. Ця інформація міститься у Положенні про навчальний відділ КПНУ.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

У процесі реалізації ОНП навчання тісно поєднане із дослідженнями. У розмові з аспірантами та НПП з'ясовано, що під час проведення практичних занять, вони спрямовані на оволодіння методами, необхідними здобувачам при виконанні дисертаційних досліджень, що відображені у Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у КПНУ <https://drive.google.com/file/d/1plNo4hoeWYufXjoo2smNGhfLBE1ZXWU/view>. Для проведення науково-дослідної роботи обладнані спеціалізовані лабораторії загальнобіологічних дисциплін ботаніки, зоології, анатомії, фізіології та здоров'я людини (<https://biolog.kpnu.edu.ua/lab/>). Аспіранти долучаються до роботи Науково-дослідної лабораторії анатомії, морфології та фізіології живих організмів (<https://biolog.kpnu.edu.ua/laboratory/>), Центру дослідження природи Поділля (<https://biolog.kpnu.edu.ua/tsentr-doslidzhennia-pryrody-podillia/>). Також використовуються кабінети і лабораторії інших кафедр університету (<https://dushanovativ.wixsite.com/ecologia>, <http://surl.li/erfdl>), ресурси бібліотеки, репозитарій, лабораторія екологічного моніторингу НПП «Подільські Товтри» та інших природо-

заповідних установ. Здобувачі ВО є активними учасниками проблемних груп кафедри біології та методики її викладання (<https://biolog.kpnu.edu.ua/hurt-ta-pr-hr/>). Договори про наукову співпрацю відображені на сайті КПНУ <https://science.kpnu.edu.ua/dohovory-pro-naukovu-spivpratsiu/>.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ЕГ засвідчує, що проведений нею аналіз робочих програм дисциплін дозволив виявити, що зміст освітніх компонентів ОНП регулярно оновлюється, вносяться зміни і корективи, враховуючи тенденції розвитку спеціальності, результати передових наукових досліджень галузі, сучасних наукових тенденцій у біології, згідно наукових інтересів здобувачів. Разом із тим, 6 із 7 силабусів нормативних дисциплін не містять посилання виключно на вітчизняну навчальну та наукову літературу. Очевидно, що така ситуація не у повній мірі відповідає вимозі щодо оновлення змісту освіти на основі сучасних наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Тим більше, що наразі для користувачів із України відкрило повний та безкоштовний доступ до будь-якої навчальної та наукової літератури на ресурсах провідних видавництв (Elsevier, Springer тощо).

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності КПНУ представлена на сайті у розділі Стратегія інтернаціоналізації КПНУ <https://inter.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/strategiia-internatsionalizatsii.pdf> та Положення про реалізацію проєктів програм міжнародної співпраці КПНУ https://drive.google.com/file/d/1e4QwUCg8yCWMVsJq_KBCKH6m1WtDpPv/view, яка спрямована на інтеграцію університету до світової освітньої та наукової спільноти. У закордонних наукових та науково-педагогічних стажуваннях і міжнародних проєктах брали участь: з числа НПП, зокрема Любінська Л.Г., Оптасюк О.М., Григорчук І.Д. (грантовий проєкт Horizont-2020 Framework Programme, Call: H2020-SFS-2020-1. Proposal: 101000931 – MOLINGER 2020 p.); Матвеев М.Д. (міжнародний проєкт «Studyprogramme Nord University: Birdid (2017-2018 pp., VID 901, VID 902 Birdsoundsnational – Ukraine); Любінська Л.Г., Любінський О.І. (стажування в Університеті Природничих Наук у Любліні (2020 p.); здобувач ВО Корсун О.С. взяв участь у міжнародному конкурсі навчальних візитів (Варшавський університет, WA-UW) (2022p.) (<http://surl.li/gbqur>).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та освітньої програми в цілому. Як зазначили НПП та здобувачі наявні такі форми як: діагностичний, поточний, модульний і підсумковий контроль (поточний контроль здійснюють НПП під час навчальних занять шляхом усного індивідуального опитування, тестування, письмових робіт, шляхом організації бесід, дискусій, аналізу результатів виконання проєктів; модульний - фіксують у журналі обліку роботи академічної групи здобувачів вищої освіти; підсумковий - у формі семестрового екзамену, заліку, диференційованого заліку.) Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Університету (<http://surl.li/cvtsr>). Інформація щодо форм контролю навчальних досягнень, критерії оцінювання, терміни їх проведення визначені у силабусах, робочих програмах ОК, оприлюднюються на сайті кафедри біології та методики її викладання <https://biolog.kpnu.edu.ua/navchalnidystsypliny-obov-iazkovi/>), на платформі MOODLE, яку було продемонстровано Казанішевою Н. («Теорія та методика підготовки фахівців спеціальності «Біологія»») та повідомляються здобувачам на початку вивчення дисципліни. Діагностичний контроль здійснюється на рівні кафедри, факультету та ректорату. На сторінці Аспірантури у вкладці «Робочі програми, силабуси» міститься інформація про форми оцінювання здобувачів у процесі освоєння дисциплін різних циклів підготовки. Вона оновлюється щорічно. Форми контролю та критерії оцінювання практик згідно з програмами практик оголошуються здобувачам вищої освіти на настановних конференціях, які проводяться перед кожною практикою. Після завершення практик проводяться анкетування здобувачів ВО, зокрема, і щодо зрозумілості їм форм контролю, вимог та критеріїв оцінювання. Результати анкетувань розглядаються на засіданнях кафедри. Як було відзначено на зустрічах з академічним персоналом та зі здобувачами, враховуючи невелику кількість аспірантів, кожна дисципліна викладається практично індивідуально, тому здобувачі мають змогу з'ясувати усі питання стосовно оцінювання під час комунікації з викладачами, отримуючи від них усю інформацію за відповідною дисципліною.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 091 «Біологія» відсутній. ОП відповідає вимогам чинного законодавства, зокрема постанові КМУ від 12 січня 2022 р. № 44.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються прозорістю та чіткими алгоритмами процесу оцінювання їх навчальних досягнень, що регламентується основними нормативними документами університету: Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (зі змінами) (<http://surl.li/hwbb>), Положенням про екзамен і заліки, порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти на навчання до К-ПНУ (https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_04u/view), Порядком організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в К-ПНУ (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view). Прозорість і зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання для окремого ОК забезпечується завдяки ознайомленню здобувачів вищої освіти з такою інформацією на першому занятті з дисципліни, на настановних конференціях перед проходженням практик, при затвердженні теми науково-дослідної роботи, на консультаціях здобувачів ВО. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО за кожним освітнім компонентом визначені у силабусах, робочих програмах, оприлюднені на сайті кафедри біології та методики її викладання (<https://biolog.kpnu.edu.ua/navchalni-dystsyplyny-obov-iazkovi/>), на платформі MOODLE. Процедура розгляду звернень здобувачів щодо оцінювання та повторного складання підсумкового семестрового контролю визначена пп. 7.9 та 7.10 Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (зі змінами) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTcaLrRbcQA86/view>). Врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) визначено Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у К-ПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1x9fQX5YFxfZITVLbx69aGGQrHuFXVVPc/view>). Важливу роль у цьому процесі відіграє активна пропаганда високої академічної культури. У врегулюванні конфліктів між аспірантами та іншими стейкхолдерами важлива роль належить Раді молодих вчених (РМВ) <https://pef.kpnu.edu.ua/gada-molodykhvchenykh/>. Порядок оскарження процедури та результатів контрольних заходів урегулює Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (зі змінами) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h7ZSJBBOVvL2bTcaLrRbcQA86/view>) (п.7.9, 7.10). У разі незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів семестрового контролю у формі заліку або екзамену, здобувач ВО може звернутися до оцінювача (оцінювачів) з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Випадків оскарження результатів контрольних заходів та врегулювання конфлікту інтересів не зафіксовано. ЕГ зазначає, що колектив ЗВО (передусім – НПП) успішно подолав незручності, що виникли за умов воєнного часу, що не порушило порядку оцінювання здобувачів.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Колектив К-ПНУ є носієм високої академічної культури і академічної доброчесності. Правила поведінки у колективі у контексті дотримання академічної доброчесності прописані на сторінці ЗВО (головна-університет «Академічна доброчесність») <https://integrity.kpnu.edu.ua/>. В університеті існує ефективна практика популяризації засад академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу, запроваджена перевірка наукових текстів (дисертацій, статей, монографій, навчальних посібників тощо) на плагіат, яка проводиться науковим секретарем за допомогою програми на базі онлайн-сервісу www.unicheck.com, супровід процедури перевірки на академічний плагіат здійснює відповідальна особа з числа висококваліфікованих науково-педагогічних працівників кафедри, яку призначає завідувач кафедри. На кафедрі біології та методики її викладання такою особою є Григорчук І.Д. Результати перевірки на наявність (відсутність) академічного плагіату розглядають на засіданнях кафедри. Органом, який, у випадку виявлення факту порушення академічної доброчесності, розглядає й вирішує зазначену проблему, є Комісія з питань академічної доброчесності (<https://integrity.kpnu.edu.ua/normatyvnabaza/komakadem/>).

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів

навчання

Професійну кваліфікацію НПП, які задіяні в освітньому процесі за ОНП, підтверджено згідно законодавства, зокрема, документами про вищу освіту, науковий ступінь і наукове звання, результатами наукової і навчально-педагогічної діяльності. ЕГ відзначає, що не лише керівники дисертаційних досліджень аспірантів, а і викладачі, які задіяні до реалізації освітньої складової ОНП, мають значний досвід проведення наукових досліджень, чималий стаж роботи, публікуються, у тому числі у виданнях включених до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science, беруть участь у наукових конференціях, своєчасно підвищують свою кваліфікацію. Освітній процес за ОНП забезпечують 8 НПП, які читають лекції, з них п'ять – доктори наук, професори; три – кандидати наук, доценти.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Конкурсний відбір викладачів ОНП проводиться на засадах відкритості, незалежності, неупередженому ставленні до кандидатів, об'єктивності та обґрунтованості та відображено у Порядку проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у КПНУ.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЕГ засвідчує, що існує практика залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. У рамках угод Про співпрацю між КПНУ та підприємствами і установами фахівці беруть активну участь в організації та реалізації освітнього процесу. Зокрема, роботодавці залучені до аналізу навчального плану та реалізації ОНП (листи-рецензії і пропозиції, які обговорено на засіданнях робочої групи). Представники професійного середовища часто беруть участь в організації та реалізації освітнього процесу, зокрема, спільне проведення конференцій, семінарів. Вказані заходи й ініціативи роботодавців позитивно сприймаються здобувачами. ЕГ зазначає, що ОНП «Біологія» частково відповідає підкритерію 6.3 (заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу), який, на їх думку, став вирішальними в оцінюванні Критерію 6.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

В КПНУ існує практика залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. ЕГ наводить відповідні приклади та зазначає, що відповідну інформацію було підтверджено гарантом ОНП, здобувачами вищої освіти і роботодавцями.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Професійний розвиток викладачів здійснюється шляхом підвищення кваліфікації раз на п'ять років, що є обов'язковою вимогою до НПП згідно чинного законодавства. Підвищення кваліфікації та стажування НПП університету регламентується відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у КПНУ. Викладачі підвищують свій професійний рівень через виконання науково-дослідних робіт, міжнародних грантів, спільних наукових міжнародних досліджень: Любінська Л.Г., Оптасюк О.М., Григорчук І.Д. (подання грантового проекту Horizont-2020 Framework Programme, Call: H2020-SFS-2020-1. Proposal: 101000931 – MOLINGER 2020 p.); Матвеєв М.Д. (міжнародний проєкт «Studyprogramme Nord University: Birdid (2017-2018 pp., VID 901, VID 902 Birdsoundsnational – Ukraine); Любінська Л.Г., Любінський О.І. (стажування в Університеті Природничих Наук у Любліні (2020 p.); здобувач ВО Корсун О.С. брав участь у міжнародному конкурсі навчальних візитів (Варшавський університет, WA-UW) (2022p.) (<http://surl.li/gbqur>). Під час спілкування з фокус-групами було підтверджено достовірність наведеної у відомостях самооцінювання інформації, а також дієвість формалізованих процедур професійного розвитку НПП.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У КПНУ існують процедури морального та матеріального стимулювання відповідно до Колективного договору між адміністрацією та профспілковим комітетом працівників КПНУ на 2021-2023 рр. (<https://kpmu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/08/kolektyvnyi-dohovir-2021-2023-lyst.pdf>), Положенням про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників КПНУ за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі (<https://drive.google.com/file/d/1kaS2Y1cN8U2LGdldvIRSUFmF8aOxO8Gr/view>, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в КПНУ (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/vie>), Положенням про щорічне рейтингове оцінювання НПП КПНУ (https://drive.google.com/file/d/1WMvooQ9Qoi2_vPtO32kpPOk-WRMu-gTz/view). Під час інтерв'ювання науково-педагогічних працівників, гаранта ОНП, менеджменту університету було підтверджено дієвість процедур стимулювання розвитку викладацької майстерності. Розвиток викладацької майстерності в КПНУ стимулюється через систему матеріального та морального стимулювання. У якості матеріального заохочення колективним договором передбачена можливість доплат, надбавок до посадового окладу, преміювання, надання матеріальної допомоги. За досягнення високих результатів у роботі, науковій діяльності наукові працівники представляються до нагородження держнагородами, почесними званнями, преміями, грамотами.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

За результатами огляду наявної матеріально-технічної бази ЕГ засвідчує достатню її відповідність потребам учасників освітнього процесу для досягнення цілей та ПРН, а також виконання наукових досліджень відповідно до ОП. Досягнення визначених ОП цілей забезпечуються достатньою кількістю аудиторій та лабораторій, а також всі учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до матеріальної, соціальної інфраструктури КПНУ. Навчально-методичне забезпечення усіх компонентів ОП відповідає сучасним вимогам. Силабуси, робочі програми розміщені на сайті кафедри (<https://biolog.kpnu.edu.ua/navchalni-dystsypliny-obov-iazkovi/>), платформі MOODLE.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Під час зустрічі зі здобувачами, ЕГ переконалася, що всі вони мають вільний доступ до лабораторій та мають змогу працювати з необхідними для досліджень препаратами. На території університету є вільний та безоплатний доступ до мережі Інтернет, послуги бібліотеки, репозиторію. Викладачам та здобувачам надається вільний доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Здобувачі та НПП підтвердили, що під час навчання за ОП жодних фінансових стягнень за користування об'єктами інфраструктури ЗВО не було. В КПНУ наявна ліцензійна програма для перевірки робіт на плагіат Unicheck, відповідальна особа за перевірку Григорчук І.Д. Під час зустрічі з НПП та здобувачами членів експертної групи запевнили, що випадків плагіату при реалізації ОП не було.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Безпечність освітнього середовища врегульовано Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу К-ПНУ (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1TNFbaOPJuv01DVLD-QeDlB13W2hf8Es/view>, Положенням про порядок навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників і здобувачів вищої освіти К-ПНУ https://drive.google.com/file/d/1p_yVSGwnAtSSatxvLB-jNqgdI3dMVSSX/view, та ін. В КПНУ ім. Огієнка постійно вдосконалює надійність експлуатації навчальних корпусів і гуртожитків, зокрема в гуртожитку виконано ремонт душових. Працюють системи сигналізації, встановлено камери відеоспостереження, пандуси, пожежну сигналізацію. В університеті є соціально-психологічна служба, яка надає свої послуги здобувачам <https://sps.kpnu.edu.ua/>, які здійснюють підтримку здобувачів, проводять онлайн анкетування. Наявна скринька довіри <https://kpnu.edu.ua/telefon-doviry/>. В умовах дії правового режиму воєнного стану університет має укриття, що сприяє безпеці учасників освітнього процесу.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів здійснюється гарантом ОП, НПП, Радою молодих вчених, профспілковою організацією <https://www.cryo.in.ua/union>, науковими керівниками. Зокрема, освітня підтримка здійснюється викладачами як безпосередньо під час занять, так і з використанням сучасних інформаційних технологій – відеоконференцій на платформах Zoom, Google Meet, хмарних сховищ (Google Disk), месенджерів (Viber), платформи Moodle, електронної пошти, що було підтверджено під час зустрічі з фокусгрупами. Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти високий, що доводять результати опитування та бесіди із здобувачами ВО.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В КПНУ наявна можливість реалізації права на освіту осіб з особливими потребами, що врегульовано такими документами: Правила прийому до К-ПНУ <https://vstup.kpnu.edu.ua/pravyala-pryjomu/>, Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTcaLtRbcQA86/view>, Положення про організацію інклюзивного навчання в КПНУ https://drive.google.com/file/d/1S_n8rUhGwen4huhZfWjQeJKGzc4LpiF5/view, Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших осіб з числа мало мобільних груп населення в КПНУ <https://kpnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/07/poriadok-suprovodu-nadannia-dopomohy-osib-zinvalidnistiu.pdf>, Стратегію розвитку КПНУ на 2020-2030 рр. <https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjiybwlgd8JDcM2XuTVgPcksKbC4/view>. Особи з особливими освітніми потребами можуть здобувати освіту за індивідуальним графіком навчання https://drive.google.com/file/d/13pQ_ysjppBqfVcw4nptghvvo8ITYR2bo/view, безоплатно забезпечуються інформацією для навчання в доступних формах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я <https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcGoCmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>. Для осіб з порушенням рухового апарату у навчальних корпусах та гуртожитках створено пандуси, широкі проходи, безпорогові дверні блоки та кнопка виклику персоналу. ЕГ відзначає, що у ЗВО не структуровано механізм організації освітнього

процесу для осіб з особливими освітніми потребами та рекомендує продовжувати роботу зі створення технічних та нормативно-методичних умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами.

7.6 Найвні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Аналізуючи інтерв'ювання окремих фокус-груп (викладацький склад та здобувачі), можна зробити висновок, що КПНУ існує чітка та зрозуміла процедура врегулювання конфліктних ситуацій (<https://drive.google.com/file/d/1x9fQX5YFxfZITVLbx69aGGQrHuFXVVPc/view>), що прописана у відповідному положенні. Функціонує електронна скринька довіри (<https://kpmu.edu.ua/telefon-doviry/>). Крім того, здобувачі можуть взяти участь у щомісячних неформальних зустрічах з ректором (безпосередньо або заповнивши анонімну Google-форму) (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdTsKystkknT63zdL89WfuLzSn7kreZ5hUjno-yxlOBCw/viewform?fbclid=IwAR1TKGkxHUX_j1Al5Dcuo915RPvANhq2YWBFM4DEmIjKpmhobxm2GpIM5nQ4&gclid=7628). Проявів утисків, сексуальних домагань, булінгу тощо у закладі не виникало.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У КПНУ затверджені, оприлюднені та реалізуються Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти К-ПНУ 2020.pdf - Google Диск (2022 р.), Положення про освітні програми в КПНУ <https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExigGLi6d/view>, Положення про організацію опитування здобувачів вищої освіти К-ПНУ 2020.pdf - Google Диск (2020 р.). Внутрішнє оцінювання якості ОНП відбувається через процедури моніторингу та перегляду ОНП (п. 6 Положення про освітні програми в КПНУ <https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExigGLi6d/view>). Перегляд попередніх варіантів ОНП проведено у 2020 р. (введено дисципліну «Сучасні інформаційні технології» (наказ ректора від 26 червня 2020 р. №72-ОД), у 2021 (введено дисципліну «Теорія і методика підготовки фахівців спеціальності «Біологія») та у 2022 р. (введено два члени проєктної групи: від кафедри - к.б.н., доц. М. Матвеев, від стейкхолдерів – директор НПП «Мале Полісся» А. Сасюк). Перегляд ОНП проводиться щорічно або за потреби. На сайті випускової кафедри у розділі Аспірантура оприлюднено варіанти ОНП «Біологія» 2016 р., 2020 р., 2021 р. та 2022 р., ОНП – Кафедра біології та методики її викладання (kpmu.edu.ua). Також у цій вкладці представлено результати щорічного моніторингу ОНП, її проєкти та узагальнені пропозиції стейкхолдерів (Обговорення ОНП – Кафедра біології та методики її викладання (kpmu.edu.ua)).

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі вищої освіти залучені до формування та перегляду даної освітньої програми шляхом щорічного опитування згідно Положення про організацію опитування здобувачів вищої освіти К-ПНУ 2020.pdf - Google Диск (2020 р.). Члени студентської ради залучаються до обговорення проєкту освітньої програми на засіданнях органів студентського самоврядування, кафедри біології та методики її викладання, ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти, вченої ради природничо-економічного факультету.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У КПНУ функціонує Рада роботодавців Рада роботодавців (kpmu.edu.ua) з відповідно розробленим Положенням та планом роботи. До складу університетської Ради входить представник роботодавців від даної ОНП - директор НПП «Хотинський» А. Доманчук. Роботодавці можуть бути залучені до формування та перегляду даної освітньої програми шляхом внесення пропозицій до проєкту ОНП та через щорічне опитування. під час зустрічі ЕГ з представниками стейкхолдерів було встановлено, що активна співпраця робочої групи ОНП з роботодавцями відбувається, але часто без письмової реєстрації (наприклад, не всі представники роботодавців вказали про участь у анкетуванні).

8.4 Найвна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Інформацію щодо кар'єрного шляху та працевлаштування випускників ОНП аналізує, по-перше, випускова кафедра; по-друге, відділ профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету Відділ профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння

працевлаштуванню випускників університету – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (kpn.u.edu.ua). На сайті вказаного відділу у розділі «Сприяння працевлаштуванню» є вкладка «Моніторинг працевлаштування». Проте висвітлено результати працевлаштування лише бакалаврів та магістрів природничо-економічного факультету за 2017-2018 р.р.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Реалізація освітнього процесу за ОНП проводиться з урахуванням затвердженого у 2022 році Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти К-ПНУ 2020.pdf - Google Диск. Є приклади реагування на пропозиції щодо покращення освітнього процесу за даною ОНП. Так, стейкхолдери мають можливість внесення пропозицій до щорічного проєкту ОНП (Обговорення ОНП – Кафедра біології та методики її викладання (kpn.u.edu.ua)).

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОНП акредитується вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Внутрішня система забезпечення якості освіти об'єднує всі структурні підрозділи ЗВО і всіх учасників освітнього процесу, в тому числі органи студентського самоврядування, ректорат, деканат, кафедри, НПП, здобувачів та зовнішніх стейкхолдерів. Так, члени академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОНП: беруть участь у розробці, реалізації, моніторингу ОНП, вносять пропозиції стосовно усунення недоліків, у тому числі через онлайн-анкетування та при висвітленні проєкту ОНП на сайті Університету для обговорення.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному сайті КПНУ у вкладках «Університет» (<https://kpn.u.edu.ua/universitytet/polozhennia/>) та «Наука» (<https://kpn.u.edu.ua/norm-doc-nauk/>), «Публічна інформація» <https://kpn.u.edu.ua/publiczna-informatsiia/> наявні документи, що регламентують права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Доступними на вебсайті є Правила прийому до аспірантури університету (<https://science.kpn.u.edu.ua/aspirantura/pryjom-do-aspirantury/>), освітні програми (<http://science.kpn.u.edu.ua/aspirantura/>), навчальні плани, вибіркові дисципліни. Сторінки університету <https://www.facebook.com/kpn.u.edu.ua> та факультету <https://www.facebook.com/groups/1640051532915094> створені у соцмережах, наявний канал YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=izBpwoPi3WY>.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Згідно Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExi9GLi6d/view> (п. 6.3) проєкт ОНП висвітлюється на офіційному сайті ЗВО не пізніше ніж за місяць до його розгляду. Проєкт ОНП та зміни до нього розташовані на офіційному сайті КПНУ ім. Огієнка у вільному доступі на сторінці кафедри біології та методики її викладання у вкладці «Обговорення ОНП» (<https://biolog.kpn.u.edu.ua/obhovorennia-op/>), свої пропозиції усі зацікавлені особи можуть надсилати на електронну скриньку університету.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Під час зустрічі зі стейкхолдерами було чітко підтверджено участь в обговоренні проєкту ОП. Зовнішні та внутрішні стейкхолдери обізнані про те, де знаходиться ОП, і повсякчас мають можливість звернутися до неї за необхідності. Про це експертна група пересвідчилась під час онлайн-зустрічей із роботодавцями та аспірантами. Стейкхолдери обізнані про зміст, цілі та задачі, що притаманні окремим освітнім компонентам ОП. Ця інформація наведена у силабусах навчальних дисциплін, що також знаходяться на сайті у вільному доступі.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Зміст ОНП складається з освітньої та наукової складових. На першому курсі здобувач спільно з науковим керівником розробляє план дисертаційного дослідження. Освітня складова містить обов'язкові та вибіркові дисципліни. Обов'язкові освітні компоненти ОНП містять дисципліни, що формують глибинні знання (Сучасні експериментальні методи досліджень у біології, Теорія і методика підготовки фахівців спеціальності «Біологія»); дисципліни, що формують загальнонаукові компетентності (Філософія та методологія науки); дисципліни, що формують універсальні навички дослідника (Організація наукової діяльності, Моделювання біологічних систем та інноваційні проекти, Сучасні інформаційні технології) та дисципліни, що формують мовні компетентності (Іноземна мова в науково-професійному спілкуванні). Серед ОК вільного вибору здобувачі обирають ті, які посилюють, на їхню думку, глибинні знання зі спеціальності (ОК Сучасні класифікаційні схеми флори і рослинності, ОК Сучасні аспекти вчення про фітопопуляцію, ОК Фітосозологія, ОК Сучасна фітоценологія, ОК Сучасні проблеми ботаніки, ОК Методологія управління проектами та програмами).

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Наукові тематики аспірантів дотичні і взаємопов'язані з науковими напрямами їх керівників (напрямок ботаніка). На сайті ЗВО оприлюднено тематику напрямів досліджень наукових керівників, теми їх дисертаційних досліджень та основні наукові публікації (Склад кафедри – Кафедра біології та методики її викладання (kpn.u.edu.ua); затверджені наукові тематики здобувачів - temu-dysertatsii_091.pdf (kpn.u.edu.ua). Як правило, наукові керівники є керівниками та відповідальними виконавцями держбюджетних тем і тем другої половини дня. Тому тематика наукових досліджень здобувачів проходить планування в рамках наукової теми «Оцінка стану флори, фауни та біотопів НПП «Подільські Товтри» (замовлення «НПП «Подільські Товтри», держ. реєстр. номер 0113U004347; див. документ на запит №4 Перелік тем).

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

Обговорення та аналіз проміжних результатів досліджень аспірантів відбувається двічі на рік (індивідуальні плани аспірантів, звіти аспірантів). Аспірантам надається можливість користуватися навчальними і лабораторними приміщеннями ЗВО та їх обладнанням, бібліотекою, комп'ютерними класами. За необхідності здобувачі також можуть використовувати базу інших установ (гербарії), з якими укладено Договори про співробітництво. З боку Університету для реалізації ОНП надані аудиторні приміщення, програмне та мультимедійне забезпечення, Інтернет, доступ до інформаційних баз даних (в тому числі до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних Scopus, Web of Science тощо), а також дослідні лабораторії, наукові прилади і обладнання. З метою проведення апробації результатів наукових досліджень аспірантів ЗВО реалізує публікацію власних наукових видань Наукові видання – Кафедра біології та методики її викладання (kpn.u.edu.ua) – «Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів» та «Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка».

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо

На сайті ЗВО оприлюднено Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність.pdf - Google Диск, в тому числі міжнародну, з відповідним перезарахуванням результатів навчання (polozhennia-pro-poriadokperezarahuvannia-rezultativ-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-v-mezhakh-akademichnoi-mobilnosti-v-kpnu.pdf, 2020 р.) З числа аспірантів ОНП Корсун Олександр брав участь у конкурсі на вступ до Програми навчальних візитів українських студентів та докторантів Варшавського університету (27.04.2022-31.05.2022 р.р.).

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Наукові дослідження аспірантів є фрагментами відповідних наукових держбюджетних тем, держбюджетних тем другої половини дня та грантових проектів, керівниками яких є їх наукові керівники (на зараз це колективна тема

«Оцінка стану флори, фауни та біотопів НПП «Подільські Товтри», замовлення «НПП «Подільські Товтри», держ. реєстр. номер 0113U004347 (2020 р. і до т.ч.).

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Університет забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів. У КПНУ розроблені та оприлюднені Положення про дотримання академічної доброчесності.pdf – Google Диск (2022 р.) та Кодекс акад.доброчесності_КПНУ.pdf - Google Диск). Для ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях НПП та здобувачів вищої освіти у ЗВО для перевірки використовується сервіс UNICHECK. Згідно Положення про дотримання академічної доброчесності за порушення академічної доброчесності НПП можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: - відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; - позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання; - відмова в присудженні або позбавлення присудженого педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; - позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади. Випадків вчинення порушень академічної доброчесності та, як наслідок, позбавлення права наукового керівництва здобувачами, за даною ОНП не було.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

За результатами наступного циклу оновлення (перегляду) освітньої програми гаранту сформувати чітку узагальнюючу інформацію про те чи враховано кожну з наданих пропозицій (якщо враховано – то як саме, якщо не враховано – то чому саме). Протягом наступного навчального року проектній групі переглянути зміст анкети для анонімного опитування здобувачів задля більш широкого аналізу рівня їх задоволеності щодо різних аспектів реалізації ОП (наприклад, задоволеність щодо формування соціальних навичок).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Протягом наступного навчального року гаранту освітньої програми та завідувачу випускової кафедри забезпечити розширення змістовного наповнення дисциплін вільного вибору (наприклад, охопити ширший діапазон тем, що стосуються ботаніки, інтродукції рослин та споріднених наукових напрямків). Протягом наступного навчального року гаранту освітньої програми та завідувачу випускової кафедри інтенсифікувати роботу із запровадження дуальної форми освіти, зокрема через поглиблення співпраці із роботодавцями.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Протягом наступного навчального року гаранту освітньої програми, завідувачу випускової кафедри та адміністрації ЗВО (профільний проректор) вжити заходів щодо інтенсифікації академічної мобільності здобувачів

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

До початку нового навчального року гаранту освітньої програми вжити заходів щодо оновлення силабусів освітніх компонентів з метою кращого врахування сучасних наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, зокрема через оновлення переліків рекомендованої літератури.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Починаючи із наступного навчального року гаранту ОП та адміністрації продовжити позитивні практики застосування інформаційних систем в освітньому процесі та покращити аналіз результатів опитування стейкхолдерів.

Критерій 6. Людські ресурси

Упродовж наступного навчального року гаранту ОП активізувати роботу щодо змістовного залучення роботодавців до процедур перегляду (оновлення) ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Упродовж наступного навчального року адміністрації університету удосконалити організаційну структуру в контексті підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Упродовж наступного навчального року гаранту ОП активізувати роботу із змістовного залучення роботодавців до процедур оновлення (перегляду) ОП. Упродовж наступного навчального року адміністрації удосконалити процедури відслідковування та аналізування кар'єрного шляху випусків докторських програм.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Упродовж наступного навчального року гаранту ОП забезпечити висвітлення на офіційних web-ресурсах ЗВО інформацію про результати опитування здобувачів. За результатами наступного циклу оновлення (перегляду) освітньої програми гаранту сформулювати та опублікувати висвітлення на офіційних web-ресурсах ЗВО чітку узагальнюючу інформацію про те чи враховано кожен з наданих пропозицій.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Протягом наступного навчального року гаранту освітньої програми, завідувачу випускової кафедри та адміністрації ЗВО (профільний проректор) вжити заходів щодо інтенсифікації долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема, через програми академічної мобільності.

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ПОРУЧИНСЬКИЙ АНДРІЙ ІВАНОВИЧ